

”Jag vill att kören ska vara ett växthus för alla”

Körlegenden Bosse Johansson ser varenda unge - och skapar delaktighet utöver det vanliga.

Artikel | 12 november, 2012 | av Frida Nilsson

Vad symboliserar en samspelt grupp bättre än en kör? Takten, tonen och samklang-
en som leds fram av en lätt handrörelse. Bosse Johansson har dirigerat Adolf Fred-
riks flickkör i 38 år och är en legend världen över. För Motivation.se berättar han om
sin syn på ledarskap och om hur varje individ är precis lika viktig för att helheten.

Bosse Johansson började som musiklejare vid Adolf Fredriks musikskola 1971. Ett år senare, 1972, startade han den flickkör som alltså är en av skolans stora stolt-
heter, trots att Bosse själv pensionerades förra året.

Kören är känd världen över och har varit en förebild för andra musikskolor och körer. Med sitt ledarskap, sin speciella metodik och körpedagogik lyckades han, år efter år, hålla världsklass. Och när man hör honom föreläsa för folk i näringslivet, så förstår man att det finns mycket att lära – särskilt när det gäller teamarbete och att lyckas locka fram individens fulla potential i en gruppdynamik. Hur lyckas han?

- Ja. Det ska du egentligen fråga mina flickor som jag jobbat med genom åren, säger Bosse eftertänksamt när jag ställer frågan. Men jag kan väl säga att man bör ha som regel att aldrig vila på lagrarna. Aldrig slå sig till ro, utan alltid jobba vidare.

Tar barnen på allvar

På Bosses webbsida fastnar jag särskilt för ett citat:

”Inget är så viktigt för en ledare som att skapa positiva och goda förebilder. Detta gäller i arbetet för alla åldrar – men inte minst för dem som är ledare för den uppväxande generationen”.

Att Bosse tar barnen och barndomen på allra största allvar, trots sitt lättsamma sätt, framgår med all tänkbar tydlighet. Han ser varje barn och verkar besitta en enorm inlevelseförmåga, empati och fantasi.

Hans ambition har varit att skapa framgång med varje kör han arbetat med, men aldrig på bekostnad av barnens motivation och glädje.

- För att kunna arbeta med barn måste man förstå varför de agerar som de gör. Man måste ha förståelse för anledningen bakom. Det är inte barnet i sig som "beter sig illa" och som vuxen måste man akta sig för att försöka "rätta till" ett beteende som i själva verket kanske är ett resultat av hur jag som förälder behandlat barnet. Det är nog allmänmänskligt, skulle jag tro. Vi agerar ju i mångt och mycket efter hur vi blir behandlade själva. Det gäller i en kör, men även ute på ett företag, skulle jag tro.

Respekten för barnen och förmågan att få dem att lyssna, är avundsvärd. Men oavsett om det gäller barn eller vuxna verkar Bosses främsta talang ligga i att locka fram lekfullheten i allvaret. Att få varje individ att växa på sitt eget sätt, men samtidigt vara en del av den produktiva gruppen – är det inte det alla ledare söker göra?

- Jag vill att kören ska vara ett växthus för alla. Jag ser alla och räknar med varenda en. Det känner de också, tror jag, säger Bosse.

"Han förstår allt"

Att prata med Bosse är lite som att möte en väldigt klok trollkarl. Man får genast respekt för hans kunskap, erfarenhet och öppenhet.

I sitt arbete verkar han aldrig vara orolig för det nya och okända. Han är nyfiken på nya musikinfluenser, vill prova det obeprövade och han vill göra det tillsammans med medlemmarna i kören.

Jag får tillfälle att prata med några av de flickor Bosse jobbat med. En av dem, Augusta, berättar att det Bosse lärt dem "sitter i", trots att de sedan länge lämnat flickkören och blivit vad Bosse kallar för "tanter", trots den ringa åldern.

- Han förstår allt. Jag är så glad att jag fått vara en del av den här fantastiska världen, säger hon.

En av fördelarna med körledarskapet som Bosse lyfter fram, är den omedelbara effekten. Insatsen får direkt resultat. En uppmaning om mer styrka ger en starkare kör, och tvärtom.

- Kören blir på det sättet väldigt mycket verkstad och lite snack. Alla hör direkt skillnaden som individerna, var och en för sig, åstadkommit för hela gruppen. Det är en stor pedagogisk fördel, menar han.

Oförutsägbara utmaningar

I en kör är varje individ lika viktig, med sin karaktär och ton bidrar varje person till helheten. Delaktigheten är avgörande för slutresultatet och det märks direkt om inte alla är införstådda med uppgiften. Med hjälp av oförutsägbarhet skapar Bosse en grupp människor som konstant är nyfikna på vad som ska hända.

- Det är nog en av många nycklar till att vi lyckats hålla så hög kvalitet över lång tid. Jag försöker skapa utmaningar, i allt från nykomponerad musik som vi testat, till att anmäla oss till tävlingar. Jag hittar variationer och försöker läsa av gruppen. Börjar det bli oroligt eller okoncentrerat måste man slå till med något oväntat för att återfå deltagarnas fokus. Det måste finnas en lekfullhet också, allt kan inte vara så blodigt allvar. Det måste vara kul hela tiden! Att sjunga samma stycke gång på gång ska kännas spännande. Jag måste skapa den känslan.

Och varje person är unik. Alla ska bli sedda, alla behövs. Bosse skapar då och då situationer där varje person får höra och märka vad som händer om hon saknas.

Noterna är "helheten"

- När man lyckas visa att alla är lika viktiga, alla har lika värde, så visar man också på gruppdynamiken. Alltför dominanta individer tenderar att kväva kreativiteten, i en kör måste alla anpassa sig efter helheten och samtidigt behålla sitt individuella uttryck.

"Helheten" i det här fallet är noterna, ritningen som alla måste hålla sig till för att undvika kaos.

Samtidigt är det viktigt att få vara experimentell inom ramen, menar Bosse. Han jämför det med att företags agenda eller strategi – alla ska kunna den och jobba mot

samma mål, men på sitt eget vis. Och han har knep för att slippa bli monoton och tjatig.

- En sak som man till exempel ofta måste påminna körmedlemmarna om är att texta bättre. Men istället för att stå längst fram och upprepa "texta bättre" brukar jag låta dem sjunga för varandra. På det viset lär de sig direkt hur en fin textning låter och dessutom skapar det en medvetenhet i gruppen som jag tror är omöjlig att uppnå om man står och pekar med hela handen. Man måste använda sin fantasi och komma bort från tröttsamma instruktioner, säger Bosse.

Det slår mig att den här metoden är möjlig att applicera ute på många företag för att öka medvetenheten bland medarbetarna. Men det kräver också mod att våga lämna ifrån sig ansvaret och lita på att det fungerar.

Bosse slutade på Adolf Fredrik förra året, men säger själv att körsången sitter i själen och han kommer aldrig sluta utvecklas, leta nya intryck och hänga med i körvärlden. När jag avslutningsvis frågar om vad som motiverar honom behöver han därför inte fundera någon längre stund.

- Men det finns ju så himla många saker där ute att uppleva! Man blir ju aldrig klar och jag vill aldrig sluta!

Om jag någonsin får komma upp i Bosses ålder hoppas jag innerligt att jag säger exakt samma sak.